

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

190

Vragen van het lid **Eerdmans** (JA21) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de verklaring van het KNAW-bestuur over de situatie in Gaza* (ingezonden 12 september 2025).

Antwoord van Minister **Moes** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 3 oktober 2025)

Vraag 1

Bent u bekend met de verklaring van het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) over de situatie in Gaza?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bezorgd over de wijze waarop het KNAW-bestuur oproept tot boycot van Israëlische wetenschappers uit Europese onderzoeksprogramma's?

Antwoord 2

Het staat de KNAW vrij om uit eigen beweging een oproep te doen aan de Minister van OCW in het kader van haar rol om te adviseren over aangelegenheden op het gebied van de wetenschapsbeoefening, zoals dit ook staat vastgelegd in artikel 1.5, eerste lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW). In hoeverre er gehoor wordt gegeven aan deze oproep is aan het kabinet.

Vraag 3

Deelt u de mening dat wetenschap, sport en cultuur juist dé sectoren zijn waar ondanks politieke verschillen en omstandigheden het mogelijk moet blijven om onderling samen te werken?

Antwoord 3

Ja.

¹ KNAW, 11 september 2025, «Verklaring KNAW-bestuur over de situatie in Gaza» (<https://www.knaw.nl/nieuws/verklaring-knaw-bestuur-over-de-situatie-gaza>)

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de selectieve manier waarmee het KNAW-bestuur zijn referenties heeft gekozen om hun politieke oproep te onderbouwen, waarbij onderzoek met andere conclusies, zoals bijvoorbeeld het onderzoek van de Begin-Sadat Center for Strategic Studies, wordt genegeerd en hoe verhoudt zich dat tot de positie van KNAW als hoeder van de wetenschappelijke integriteit en «het wetenschappelijk geweten van Nederland»?²

Antwoord 4

Het is niet aan mij om een oordeel te vellen over de wijze waarop het KNAW-bestuur zijn referenties heeft gekozen of de wijze waarop zij tot een oproep komt.

Vraag 5

Bent u bereid om na te vragen bij het KNAW-bestuur of de leden zijn geconsulteerd over deze stellingname en de Tweede Kamer hierover op korte termijn te informeren, zodat bekend is of en in welke mate het KNAW-bestuur spreekt namens de leden van de academie?

Antwoord 5

De KNAW heeft aangegeven dat er geen brede consultatie heeft plaatsgevonden bij de leden. Het KNAW-bestuur heeft op basis van de artikelen 1.5 en 13.1 van de WHW de bevoegdheid om namens de KNAW te adviseren en werkzaamheden te verrichten in het kader van de wetenschapsbeoefening. Voor het publiceren van verklaringen en adviezen hoeft het KNAW-bestuur niet eerst de leden te consulteren.

Vraag 6

Kunt u garanderen dat andersdenkende leden van de KNAW zich nog durven uitspreken binnen de academie?

Antwoord 6

Ik vind het belangrijk dat er ruimte is voor verschillende wetenschappelijke inzichten en dat wetenschappers de ruimte en veiligheid ervaren om zich uit te spreken. Het is de verantwoordelijkheid van de KNAW om ervoor te zorgen dat leden zich kritisch durven uit te spreken.

Vraag 7

Hoe garandeert u als stelselverantwoordelijke een open discussie binnen het stelsel als geheel en hoe bewaakt u de academische vrijheid wanneer de hoeder ervan zich zo eenzijdig politiek profileert?

Antwoord 7

In artikel 1.6 van de WHW staat dat instellingen voor hoger onderwijs en academische ziekenhuizen de academische vrijheid in acht moeten nemen. Academische vrijheid draagt bij aan een open discussie binnen het stelsel. Dat geldt ook voor de onafhankelijkheid van wetenschappers en hun instellingen; dit is een van de kernwaarden van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (hierna: NGWI). Alle wetenschappers en kennisinstellingen zijn vrij om vanuit hun wetenschappelijke rol maatschappelijke dialogen aan te gaan. Vanuit mijn rol als Minister vind ik het belangrijk om de staat van academische vrijheid te blijven monitoren. Zo heeft mijn ambtsvoorganger in 2023 onderzoek gedaan naar academische zelfcensuur in Nederland en zal mijn ministerie in 2028 nogmaals onderzoek doen naar de wijze waarop onderzoekers, docenten en onderwijsers hun academische vrijheid ervaren. Academische vrijheid vereist dat zij zich veilig voelen. Instellingen zijn verantwoordelijk voor het borgen van een veilige leer- en werkomgeving. Het hierbij behorende (wettelijk) handelingsperspectief voor

² Begin-Sadat Center for Strategic Studies, 2 september 2025, «Debunking the Genocide Allegations: A Reexamination of the Israel-Hamas War from October 7, 2023 to June 1, 2025» (<https://besacenter.org/debunking-the-genocide-allegations-a-reexamination-of-the-israel-hamas-war-2023-2025/>)

instellingen, toezicht en mij als Minister is toegelicht in de escalatieladder die uw Kamer voor de zomer heeft ontvangen.³

³ Kamerstuk 29 240, nr. 175